

Funktionsrätt Sveriges prioriteringar för kommande kongressperiod, 2024 - 2025

Social hållbarhet genom stärkt funktionsrätt

Detta dokument anger förslag till inriktningen för Funktionsrätt Sveriges fortsatta arbete under nästa kongressperiod.

Vi inleder med ett avsnitt om formerna för Funktionsrätt Sveriges arbete gällande samarbete med medlemsförbund och information och dialog med samverkansorganisationer på regional och lokal nivå. Sedan följer en redogörelse för grunden i vårt gemensamma intressepolitiska arbete, FN:s funktionsrättskonvention och vilka strukturpolitiska frågor som bör prioriteras framöver.

Del tre tar upp vårt breda politiska fält, och behovet av att kunna arbeta både mot långsiktiga intressepolitiska mål och snabba samhällspolitiska förändringar.

1. Funktionsrätt Sverige som en samlande kraft

Funktionsrätt Sverige växer och får en allt starkare röst i samhällsdebatten. Allt fler förbund väljer att ansluta sig till oss och vi har en ständig ambition att skapa breda allianser och samarbeten med andra aktörer kring de intressepolitiska frågor vi driver.

I [valarbetet inför riksdagsvalet 2022](#) lyckades vi synliggöra våra frågor och få massmedialt genomslag. Vårt gemensamma påverkansarbete sätter avtryck i det politiska samtalet och ger tydlig effekt.

Medlemsförbunden fyller en ovärderlig samhällsroll för sina medlemmar. Sammantaget bedriver alla också ett mycket viktigt demokratiarbete och vi har en styrka i att kunna göra det tillsammans i övergripande frågor.

Samhällets stöd till vårt gemensamma demokratiarbete blir alltmer urholkat och behöver säkerställas både nationellt, regionalt och lokalt. Funktionsrätt Sverige har begränsade egna resurser – med en styrelse som har ett kansli med knappt tio fast anställda tjänstepersoner till sitt förfogande. Styrkan ligger i vår samlade kraft

och vår framgång är beroende av att vi fortsätter att dra åt samma håll.

Vi har under de två senaste kongressperioderna utvecklat nya former för samarbete, bland annat i form av kluster/samarbetsgrupper kring gemensamma frågor, som ökat möjligheterna för medlemsförbunden att engagera sig och ta initiativ. Idag har vi sex samarbetsgrupper inom olika områden; arbetsmarknad, utbildning, jämlik vård, vuxenhabilitering, LSS och närliggande områden och privatekonomi.

Många av de frågor som berör förbundens medlemmar hanteras på kommunal och regional nivå. Vårt samlade påverkansarbete på lokal, regional och nationell nivå stärks därmed också av att vi drar åt samma håll. Den organisationsutredning som genomfördes och den stadgeändring som utredningen resulterade i under kongressen 2021, har stärkt funktionsrätt som begrepp och innebär att Funktionsrättskonventionen utgör en gemensam grund för vårt påverkansarbete.

För att stärka vårt samverkansarbete vill vi under kommande kongressperiod prioritera att:

- Fortsätta driva frågan om ett höjt statsbidrag för det viktiga demokratiarbete som våra organisationer bedriver på nationell, regional och lokal nivå.
- Med grund i de stadgeförändringar som genomförts, fortsätta arbetet med att sprida kunskap och inspiration om vårt intressepolitiska arbete på alla nivåer för att möjliggöra ett gemensamt opinionsarbete.

2. Funktionsrätten är grunden i vårt gemensamma arbete

Funktionsrätt Sverige arbetar för mänskliga rättigheter så som de formuleras i Funktionsrättskonventionen. Alla personer med funktionsnedsättning eller kronisk sjukdom omfattas av funktionsrätten, som staten genom att ratificera konventionen, förbundit sig att säkerställa.

FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning har kritiserat Sverige för att inte göra tillräckligt för att säkerställa enskildas rättigheter. Redan 2014 rekommenderade kommittén den

svenska staten att inkorporera Funktionsrättskonventionen. Nu är det dags att driva på ytterligare för att konventionen genomförs i svensk lagstiftning genom inkorporering och fortsatt transformering. Det skulle stärka förutsättningarna för enskilda att utkräva sina rättigheter. Därför kommer vi under året att arbeta för att en utredning tillsätts och att funktionsrättsrörelsen är aktivt involverade i hela processen inklusive i framtagning av direktiv.

Funktionsrätten är relevant i alla de intressepolitiska frågor vi driver. Konventionen är därmed ett kraftfullt tvärsektoriellt verktyg i det intressepolitiska arbetet. Under kommande kongressperiod kommer Sverige att förhöras av FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Förhöret som var planerat till 2020, omöjliggjordes av pandemin och kommer troligen att genomföras 2024. Det är Funktionsrätt Sveriges roll att organisera framtagandet av en alternativrapport och vi kommer att samordna detta arbete med början under hösten 2023. Rapporten kommer att utgöra ett viktigt verktyg för vårt gemensamma intressepolitiska arbete under denna kongressperiod.

Vi fortsätter också vårt internationella engagemang i FN och på europeisk nivå genom de två europeiska organisationer vi är med i, European Disability Forum, EDF och European Patients Forum, EPF.

På nationell nivå fortsätter arbetet med regeringens funktionshinderstrategi där Funktionsrätt Sverige har en viktig roll i uppföljningsarbetet av funktionsrättspolitiken.

Vi fortsätter att driva på för att funktionsrättsperspektivet ska införas i kommittéförordningen och därmed ligga till grund för utredningar, lagförslag, analyser, statistik och andra styrformer.

För att stärka funktionsrätten i den övergripande samhällsstyrningen vill vi under kommande kongressperiod prioritera att:

- Arbeta för att det tillsätts en statlig utredning som i nära samarbete med funktionsrättsrörelsen kartlägger och analyserar hur svensk lagstiftning och praxis stämmer överens med Funktionsrättskonventionen.
- Ta fram en alternativrapport till FN:s övervakningskommitté i en inkluderande process med den samlade funktionsrättsrörelsen. Syftet är att formulera

rekommendationer inför granskningen av hur Sverige lever upp till Funktionsrättskonventionen.

- Fortsätta uppföljningen av regeringens funktionshinderstrategi också mot bakgrund av FN:s granskning och rekommendationer.
- Driva på för att funktionsrättsperspektivet ska införas i kommittéförordningen.

3. Funktionsrätt Sveriges samhällspolitiska fält

Vi lever i en tid där rättighetsperspektivet och svensk lagstiftning, riskerar att urholkas. Det oroliga världsläget, klimathotet, det politiska klimatet och den instabila ekonomiska situationen i landet är faktorer som tillsammans riskerar att leda till ett ifrågasättande av rättigheter och stöd som tar gemensamma resurser i anspråk. Mot bakgrund av detta är vår roll **att värna och bevaka funktionsrätten och dess grundfundament jämlikhet, jämställdhet, delaktighet, likvärdighet och mångfald** viktigare än någonsin. Vårt påverkansarbete rör sig även fortsättningsvis inom det breda politiska fält, där frågor som jämlik hälsa, vård och tandvård, en inkluderande skola, rätten till arbete, god försörjning, en stärkt efterlevnad av LSS, tillgänglighet och ett inkluderande rättssystem är centrala exempel.

Här inkluderas också övergripande frågor som utgör förutsättningar för vårt arbete exempelvis resurser i form av ett stärkt statsbidrag och bättre kunskap och statistik om levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättningar.

Funktionsrätt Sverige kommer även fortsättningsvis att prioritera arbetet mot långsiktiga intressepolitiska mål, men med stor flexibilitet för de samhällspolitiska förändringar som uppstår. På det sättet skapas bättre förutsättningar för mer effektiva och adekvata påverkansformer.